

kon ze dne 8. ledna 1889, č. 5 z. z. čes.) a nařízení ministerstva obchodu ze dne 7. února 1907, č. 24 ř. z., neboť vládní nařízení ze dne 26. března 1931, č. 53 Sb. z. a n. nabylo účinnosti až dne 7. května 1931, kdežto úraz se stal již dne 6. května 1931. Nařízení č. 24/1907 ř. z. nemá pro souzený případ významu, a to ani § 6, ani § 32. Marně proto na ně poukazují odpůrci dovolatelčiny v dovolací odpovědi. Právem však se žalobkyně odvolává na úvodní větu uvedeného nařízení. Řečená věta se dovolává jednak příslušných předpisů stavebních řádů, na jejichž platnosti nic nebylo změněno, jednak § 52 č. 2 stavebního řádu pro Čechy. Podle posléz uvedeného ustanovení jsou stavbyvedoucí po případě ti, jimž bylo provádění stavby svěřeno, povinni, když se stavení opravuje nebo bourá, opatřiti na straně obrácené k veřejné cestě vše, čeho jest třeba k ochraně mimojdoucího obecnstva, a dávatí pokaždé předepsaná výstražná znamení. Opominutí posléz řečeného opatření je kromě toho trestné podle trestního zákona (§ 380 tr. z.). Učiněná bezpečnostní opatření nebyla ve smyslu § 52 č. 2 stavebního řádu pro Čechy dostatečná, neboť nebylo opatřeno vše, čeho bylo zapotřebí pro bezpečnost kolemjdoucího obecnstva. Mohlo se předvídati, že při provádění další stavby bude třeba zahrocovati cihly a že se při této práci může kus staré malty či cihly odštípnouti a spadnouti, rovněž tak, že se může od pružné podlahy lešení odraziti a přes poměrně nízké prkno přeskočiti na chodník. Aby takový kousek stavební hmoty nemohl dopadnouti na kolemjdoucí, bylo potřebí buď zříditi odstraněné boční stěny lešení znova, anebo zabrániti tomu, aby kolemjdoucí procházeli po chodníku pod lešením, a to buď postavením výstražných znamení, nebo jiným vhodným způsobem. V tom, že takové opatření učiněno nebylo, jest spatřovati zavinění (§§ 1294, 1297 obč. zák.), které jest v příčinné souvislosti s úrazem. Toto zavinění stíhá na prvním místě druhého žalovaného, jenž měl dohled na stavební práce. Avšak i první žalovaný přímo odpovídá za dočtené opominutí, poněvadž se jako stavbyvedoucí nemůže zprostiti povinností dbáti předpisů § 52 stav. řádu tím, že svěřil provádění stavby jiné osobě, neboť stavitelova odpovědnost za úraz, jež při stavbě třetí osoby utrpěly, jest podle § 52 řeč. stav. řádu o s o b n í odpovědností, již nelze přesunouti na jiné.

Čís. 15901.

Odpovědnost obce (na Moravě) za škodu vzešlou chodci tím, že vodovodní zařízení (poklop) vyčnívalo nad úroveň okolního prostřanství veřejného statku (chodníku).

(Rozh. ze dne 6. března 1937, Rv II 320/35.)

Žalobce, jenž utrpěl pádem o vodovodní poklop zranění, se na žalované obci domáhá náhrady škody, opíraje žalobu o zavinění městské obce M. O. jako majitelky městské vodárny. K odůvodnění žaloby přednesl, že bylo povinností městské vodárny postarati se, aby poklop vodovodní, vyčnívající nad úroveň chodníkového prostřanství, nad tuto

úroveň nevyčnival, že obec byla povinna poklop tak upravit a udržovat, aby bezpečnost chodců nebyla ohrožována, totiž aby nedošlo k tomu, aby poklop vyčnival nad úroveň jeho okolí, že vodmístři měli příkaz, aby upozornili na vyčnívání poklopů nad chodníkem majitele domů, aby se stala náprava, což vše se nestalo. Další zavinění žalované obce spatřoval žalobce v tom, že vodárna dala poklop umístiti právě v místech, kde se jezdí, ačkoli mohla poklop umístiti dále bez nebezpečí rozježdění a změny terénu, a tvrdil, že v době zřízení poklopu byla již na onom místě vrata. Konečně odůvodňoval žalobce žalobní nárok také tím, že žalovaná obec jako vlastnice parcely, na které byl poklop zřízen — parcely to zapsané do seznamu veřejného statku — zanedbala svou povinnost udržovat chodník v pořádku, výslovně však zdůrazňuje, že tím nezměnil žalobní důvod, nýbrž že má za to, že obec jako majitelka vodárny byla povinna řádně umístiti vodovodní poklop do pozemku, aby nevyčnival nad úroveň, a že též jako majitelka vodárny, ježto tu nebylo povinností jiné osoby k udržování chodníku, byla povinna udržovat okolí poklopu v takovém stavu, aby nad úroveň nevyčnival. Nižší soudy neuznaly žalobní nárok důvodem po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Vodovodní poklop s objímkou byl původně řádně zasazen a upraven a teprve později byla země kolem něho rozježděna a tím stlačena. Tvrdí-li žalobce, že poklop bylo možno zasaditi bezpečnějším způsobem, než se stalo, totiž tak, že by se podle něho položil betonový okruh, nebo že by se okolí vydláždilo, jest poukázati k tomu, že není předpisu, podle kterého by vodárna byla zavázána k takovému opatření, nehledíc ani k tomu, že by i při takovém opatření mohl zase vyčnívati nad okolí okraj betonového okruhu nebo dlažby, takže by tím tvrzené ohrožení bezpečnosti chodců sotva bylo odstraněno. Nejde tedy o vadné zřízení poklopu, nýbrž o vadný stav uličního pruhu, určeného pro chodce, jímž byl přiveděn úraz žalobce — nepřihlíží-li se k jeho případnému vlastnímu zavinění. Proto není úraz v příčinné souvislosti s opominutím řádného udržování vodovodního zařízení, nýbrž je následkem špatného povrchu chodníkového prostranství. Vyplývá však z povahy věci samé, že úkolem a povinností vodárenského podniku jest jen, aby udržoval zařízení vodovodní v dobrém stavu, kdežto udržování částí chodníků nebo ulice, v nichž jsou zařízení ta, jest věcí buď majitelů domů anebo obce, které náleží vykonávání místní policie. Obec za takové zanedbání by mohla býti činěna odpovědnou jen pro porušení povinností veřejnoprávních. Nárok z posléz uvedeného důvodu nebyl žalobcem podle jeho výslovného prohlášení uplatňován a nepatřil by ani na pořad práva. Není proto v tomto sporu řešiti otázku, zda udržování chodníkového prostranství v dobrém stavu náleží obci či majiteli domu, a zabývat se vývody dovolání o výkladu § 101 moravského stavebního řádu. Poukazuje-li dovolatel k tomu, že až do roku 1927 byla žalovaná vlastníci při-

lehlého pozemku a měla tedy podle výkladu odvolacího soudu ve smyslu § 101 stav. ř. mor. povinnost k zřízení a udržování chodníku, stačí ho odkázati k tomu, že pro posouzení sporného případu rozhoduje právní a skutkový stav v době úrazu, nikoli však stav v době minulé. Marně se též žalobce dovolává ustanovení § 1311 obč. zák., neboť tvrzená škoda nastala v jeho osobě a jmění a nikoli ve jmění žalované obce.

Čís. 15902.

Naturální byty zaměstnanců výdělečného podniku nejsou místnostmi sloužícími provozu podniku.

(Rozh. ze dne 10. března 1937, R I 779/36.)

Exekuční soud, rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydražené nemovitosti, a to za obytný dům č. p. 797, zapsaný ve vložce č. 1389 poz. knihy V., a role č. 733/1 ve vložce č. 1546 téže pozemkové knihy, jež patřily Almě W-ové, veřejné společnici firmy B. S. Emil W. ve V., přikázal Okresní nemocenské pojišťovně ve V., Úrazové pojišťovně dělnické pro Čechy v P. a Všeobecnému pensijnímu ústavu v P. v přednostním pořadí přihlášené nedoplatky na pojistném i z nejvyššího podání za exekučně vydražený obytný dům. Rekursní soud nepřiznal řečeným nedoplatkům přednostní právo na vydraženém domě č. p. 797.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacím rekursům.

Důvody:

Rozhodnutí o dovolacích rekursech Okresní nemocenské pojišťovny ve V., Úrazové pojišťovny dělnické pro Čechy v P. a Všeobecného pensijního ústavu v P. závisí na rozřešení otázky, zdali nedoplatky pojistného požívají přednostního zástavního práva i na vložce č. 1399 pozemkové knihy V. Přednostní právo podle § 173 zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n. ve znění přílohy k vyhlášce ministerstva sociální péče ze dne 25. července 1934, č. 189 Sb. z. a n. přísluší v exekučním řízení pojistnému s příslušenstvím předepsanému za zaměstnance, kteří pracovali nebo konali služby na nemovitosti nebo v podniku, jemuž nemovitost sloužila (§ 2 řeč. zák.), jestliže a pokud na nemovitosti té má přednostní právo některá z daní uvedených v § 265, odst. 1 až 3, zákona o přímých daních č. 76/1927 Sb. z. a n. — nyní ve znění přílohy k vyhlášce ministerstva financí z 9. července 1936, č. 227 Sb. z. a n. (plen. usn. ze dne 22. února 1937, č. pres. 1762/36). Především nutno zdůrazniti, že ze spisů neplyne, že zaměstnanci, za něž bylo pojistné předepsáno, skutečně vůbec pracovali nebo konali služby na nemovitosti zapsané ve vložce č. 1389 pozemkové knihy V. Továrna firmy B. S. Emil W. ve V., jejímiž veřejnými společníky dlužníci jsou, byla provozována na nemovitosti zapsané ve vložce č. 1649 pozemkové knihy V.,